

AKTIVNOSTI FINANCIJSKIH INSTITUCIJA RH S CILJEM USKLAĐIVANJA S EU SUSTAVOM PLATNOG PROMETA

Eva Mijatović, univ.spec.oec., Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za stručne studije, Livanjska 5, 21000 Split, Hrvatska, e-mail: eva.mijatovic@gmail.com, mob: 098-359-960

Dragan Pokrivač, student, Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za stručne studije, Livanjska 5, 21000 Split, Hrvatska, e-mail: pokrivacdragan@gmail.com, mob: 095-540-4289

Sažetak

Odlukom o načinu otvaranja transakcijskih računa Hrvatska udruga banaka omogućila je korištenje IBAN-a (International Bank Account Number) i u domaćem platnom prometu. Većina kreditnih institucija dodijelila je IBAN svojim korisnicima i on je dostupan na izvatku po transakcijskom računu te u samoj kreditnoj instituciji. Kod provođenja nacionalnih platnih transakcija računi platitelja/primatelja mogu se izraziti u BBAN ili u IBAN konstrukciji. Radi usklađenja hrvatskog sustava platnog prometa s platnim prometom EU, uvedeni su novi obrasci platnog prometa; HUB 3 i HUB 3A. Obrazac HUB 3 Univerzalni nalog za plaćanje, jedinstven je za sva plaćanja i može se koristiti za provođenje nacionalnih i međunarodnih plaćanja. Obrazac HUB 3A može se koristiti samo za nacionalna plaćanja. Tim činom je hrvatskim poduzetnicima olakšan platni promet s inozemstvom i potaknuti su na poslovanje s inozemstvom.

Ključne riječi: *IBAN, HUB 3, HUB 3A, SUSTAV PLATNOG PROMETA, HRVATSKA*

1. Uvod

U ovom radu bit će objašnjene vrste, načini na koji se koriste i kako se popunjavaju obrasci u hrvatskom platnom prometu. Platni promet obuhvaća sustav plaćanja između fizičkih i pravnih osoba. Dijeli se na domaći i inozemni platni promet. Domaći platni promet su sva plaćanja između fizičkih i pravnih osoba s istog državnog područja, dok inozemni platni promet obuhvaća plaćanja između rezidenata različitih zemalja s različitim valutnim, carinskim i pravnim sustavima pri čemu se jedna valuta pretvara u drugu. Da bi ta plaćanja funkcionirala postoje obrasci putem kojih se obavljaju sva plaćanja u platnom prometu koji će detaljno biti objašnjeni u nastavku rada.

2. Gotovinski i bezgotovinski platni promet u Republici Hrvatskoj

Unutar Republike Hrvatske plaćanja se vrše na različite načine i koristeći različite instrumente. Platni promet se kroz povijest uvelike promijenio. Reforma kojom je uređen platni promet kakav danas poznajemo uredila je i dva najčešća oblika platnog prometa u državi; gotovinski i bezgotovinski.

Plaćanje gotovim novcem smatra se izravna predaja gotovine jedne osobe drugoj, uplata na račun kod ovlaštene organizacije za obavljanje platnog prometa i isplata u ovlaštenoj organizaciji (Gregorić I., et al, 1995.).

Hrvatska Narodna banka propisuje uvjete i način plaćanja gotovim novcem u Republici Hrvatskoj. Pod računima za obavljanje platnog prometa podrazumijevaju se transakcijski računi na kojima se evidentiraju novčani primici, novčani izdaci i saldo. Transakcijski računi dijele se na račune poslovnih subjekata i račune građana.

Poslovni subjekti mogu imati otvorene račune za redovito poslovanje te podračune, dok su građanima na raspolaganju žiroračun, tekući račun te ostali računi građana.

Uplata gotovog novca na račun i isplata gotovog novca s računa iniciraju se nalogom za plaćanje. Nalog za uplatu gotovog novca na račun može se podnijeti svim bankama, bez obzira gdje se vodi račun u korist kojeg se obavlja uplata. Nalog za isplatu gotovog novca s računa podnosi se banci koja vodi račun platitelja.

Bezgotovinsko plaćanje je prijenos sredstava s računa platitelja na račun primatelja (Zakon o platnom prometu u zemlji, NN 117/2011). Provodi se knjižnim prijenosom određene novčane svote s računa dužnika na račun vjerovnika u knjigama banaka i drugih novčanih institucija. Sudionici, odnosno poslovni subjekti, dužni su voditi novčana sredstva na računima kod banaka i sva plaćanja obavljati preko tih računa. Osnovni instrumenti ovog načina plaćanja su virmanski nalozi u odgovarajućim oblicima i obračunski čekovi. U tu svrhu se koriste i drugi instrumenti bezgotovinskih plaćanja kao što su akreditivi, mjenice, kreditne kartice, kreditna pisma. Oblici bezgotovinskih plaćanja su žiro promet i obračunski platni promet. Suvremena elektronička i optička sredstva dodatno olakšavaju i ubrzavaju ovaj oblik platnog prometa.

Obrasci platnog prometa jesu obrasci za gotovinska plaćanja i obrazac za bezgotovinsko plaćanje. Obrasci za gotovinska plaćanja jesu uplatni nalog i isplatni nalog. Obrazac za bezgotovinsko plaćanje je nalog za prijenos sredstava.

2.1 Nalog za plaćanje

Nalog za plaćanje u prvom redu namijenjen je prijenosu sredstava, ali omogućava i gotovinsko poslovanje sudionika platnog prometa (Odluka o nalogima za plaćanje, NN 3/2011.). Nalog za plaćanje je nalog kojim podnositelj nalaže izvršenje plaćanja na računu sudionika platnog prometa u banci (sudionici u platnom prometu su domaći i poslovni subjekti i građani te u skladu s posebnim propisima strane pravne i fizičke osobe). Svaka se uplata, isplata ili prijenos sredstava vrši preko transakcijskih računa otvorenih kod kreditnih institucija. Obrazac naloga za plaćanje sadržava sve potrebne podatke za plaćanje (bezgotovinski prijenos sredstava) te za isplatu i uplatu gotovine. Oblik obrasca jamči mogućnost obrade IRC tehnologijom (Intelligent Character Recognition) i klasičnu ručnu obradu.

Nalozi za plaćanje prema obliku plaćanja jesu:

- nalog za uplatu
- nalog za isplatu
- nalog za bezgotovinsko plaćanje (nalog za prijenos)

Nalog za uplatu i nalog za isplatu novca koriste se za izvršenje gotovinskih plaćanja, odnosno svaka uplata gotovog novca na račun te isplata gotovog novca s računa inicirana je odgovarajućim nalogom za plaćanje (Odluka o nalogima za plaćanje, NN 3/2011.).

Da bi se pravovaljano izvršio nalog za uplatu on mora biti pravilno popunjen te mora sadržavati minimalno sljedeće podatke:

- naziv (ime) platitelja
- broj računa primatelja
- iznos
- datum uplate

Nalog za uplatu gotovog novca na račun može se podnijeti svim bankama, bez obzira gdje se vodi račun u korist kojeg se obavlja uplata.

Nalog za isplatu gotovog novca s računa podnosi se banci koja vodi račun platitelja. No također mora biti pravilno popunjen kako bi se isplata mogla zaista izvršiti, odnosno mora sadržavati minimalno sljedeće uvjete:

- broj računa platitelja
- naziv (ime) primatelja
- iznos
- datum isplate
- ovjera platitelja.

Sukladno odluci o nalogima za plaćanje donesenoj od strane Hrvatske narodne banke, nalog za prijenos je nalog za plaćanje kojim se traži izvršenje platne transakcije prijenosa novčanih sredstava.

U domaćem su platnom prometu u upotrebi jedinstveni prepoznatljivi obrasci platnog prometa. Obvezni elementi obrazaca ranije su navedeni, a propisani su od strane Hrvatske narodne banke.

U Republici Hrvatskoj se od 2003. godine koristi isti obrazac za sve tri vrste naloga za plaćanje. Obrasci su standardizirani od strane Hrvatske udruge banaka. Načelno su isto oblikovani, ali se pojavljuju u dvije verzije.

Temeljem odluke Hrvatske narodne banke o nalogima za plaćanje (NN 14/02), a sukladno uputi o obliku, sadržaju i upotrebi obrazaca (NN 77/03) propisani su obrasci naloga za plaćanje HUB1 i HUB1-1. Navedeni obrasci koriste se za gotovinsko i za bezgotovinsko poslovanje sudionika platnog prometa.

Hitnost PRIJENOS **NALOG ZA PLAĆANJE UPLATA** ISPLATA

IZNOS kn		ip
PLATITELJ: naziv (ime) i adresa	Model <input type="text"/> Broj računa platitelja <input type="text"/>	
	Poziv na broj zaduženja <input type="text"/>	
PRIMATELJ: naziv (ime) i adresa	Model <input type="text"/> Broj računa primatelja <input type="text"/>	
	Poziv na broj odobrenja <input type="text"/>	
Statističko obilježje <input type="text"/>	Sifra opisa plaćanja <input type="text"/>	Opis plaćanja <input type="text"/>
Datum valute/uplate/isplate <input type="text"/>	Ovjera nalogodavca <input type="text"/>	Ovjera banke <input type="text"/>
Datum podnošenja <input type="text"/>		
Potpis primatelja <input type="text"/>		

Obr. HUB 1-

Slika 1.: HUB1 obrazac

Izvor: www.actarius.hr

U procesu približavanja Hrvatske članstvu Europske Unije od 01.01.2011. godine počeo se primjenjivati novi zakon o platnom prometu (Zakon o platnom prometu u zemlji, NN 117/2011) postupno kako bi se i naše zakonodavstvo u tom dijelu uskladilo s europskom Payments Services Directive (PSD).

U okviru tog zakona Hrvatska narodna banka je donjela Odluku o nalogima za plaćanje (NN 03/2011) čije primjena zahtjeva i izmjeni dosadašnjeg standardiziranog obrasca platnog prometa. U tu svrhu banke su standardizirale nove obrasce platnog prometa HUB 3 i HUB 3A. Jedna od najvažnijih točaka je uvođenje standardiziranog oblika broja računa (IBAN) i u domaći platni promet.

IBAN su hrvatske banke svojim klijentima dodijelile još krajem 2007. godine, ali se koristio isključivo u platnom prometu s inozemstvom. U domaćem platnom prometu se počeo koristiti 01.06.2012. godine, a od 01.06.2013. godine IBAN konstrukcija transakcijskih računa koristit će se za izvršavanje svih platnih transakcija.

UNIVERZALNI NALOG ZA PLAĆANJE						
PLATITELJ (naziv/ime i adresa):	Hitno: ☐	Valuta plaćanja:	Iznos:			Valuta i iznos plaćanja
	IBAN ili broj računa platitelja:					
	Model:		Poziv na broj platitelja:			
IBAN ili broj računa primatelja:		Model:		Poziv na broj primatelja:		Podaci o primatelju plaćanja
PRIMATELJ (naziv/ime i adresa):	Šifra namjene:		Opis plaćanja:			
	Datum izvršenja:					
	BIC ili naziv banke primatelja:					
Primatelj (osoba): ☐		Pečat korisnika PU		Potpis korisnika PU		
Valuta pokrivena:		Troškovi opcija:				
Obr. HUB 3 -						
Dodatni podaci o plaćanju u inozemstvo						

Slika 2. : HUB3 Obrazac

Izvor: www.actarius.hr

NALOG ZA NACIONALNA PLAĆANJA						
PLATITELJ (naziv/ime i adresa):	Hitno: ☐	Valuta plaćanja:	Iznos:			Valuta i iznos:
	IBAN ili broj računa platitelja:					IBAN (račun) platitelja ili Platitelj
	Model:		Poziv na broj platitelja:			Model i poziv na broj platitelja
IBAN ili broj računa primatelja:		Model:		Poziv na broj primatelja:		IBAN (račun) primatelja
PRIMATELJ (naziv/ime i adresa):	Šifra namjene:		Opis plaćanja:			Model i poziv na broj primatelja
	Datum izvršenja:					Opis plaćanja
	BIC ili naziv banke primatelja:					
Primatelj (osoba): ☐		Pečat korisnika PU		Potpis korisnika PU		Ovjer
Valuta pokrivena:		Troškovi opcija:				
Obr. HUB 3A -						

Slika 3. : HUB3A Obrazac

Izvor: www.actarius.hr

Novim zakonom o platnom prometu (Zakon o platnom prometu u zemlji, NN 117/2011) postupno će se izjednačiti i način obavljanja transakcija u domaćoj valuti i drugim valutama u zemlji – nacionalne platne transakcije s načinom obavljanja prekograničnih transakcija (unutar EU), dok će za manji dio međunarodnih transakcija (izvan EU) i dalje biti potrebni podaci iako u manjem obujmu nego ranije.

Na postojećim obrascima u zadnjih godinu dana uveden je i 2D bar code (2DBK) koji u velikoj mjeri olakšava i ubrzava njihovu obradu na šalterima banaka i drugih institucija, pa je za njega na ovom obrascu predviđeno prikladno mjesto.

2.2 Obračunsko plaćanje

Pod obračunskim plaćanjem podrazumijeva se namira novčanih obveza i potraživanja između sudionika bez uporabe novca (Petrović, 2006., str 6.).

Karakteristika obračunskih plaćanja je da se ne događa stvarni prijenos novca s jednog poslovnog subjekta na drugog. Postoji čitav niz obračunskih načina plaćanja. Obračunsko plaćanje regulirano je nešto strože nego drugi oblici plaćanja u postojećem sustavu platnog prometa.

Zakon o platnom prometu iz 2011. godine, u domaćem platnom prometu ne propisuje obvezu evidentiranja obračunskog plaćanja preko žiroračuna u banci, ali ni ne isključuje tu mogućnost. To znači da poslovni subjekti koji to žele mogu ta plaćanja evidentirati preko žiroračuna podnošenjem naloga za prijenos u korist i na teret vlastitog računa.

Obračunsko plaćanje obavlja se kompenzacijom (prijebom), cesijom, asignacijom, preuzimanjem duga te drugim oblicima međusobnih namira obveza i potraživanja.

Kompenzacija (prijebom) provodi se na osnovi ugovora, zakona i u skladu s time postoje sporazumne i jednostrane kompenzacije. *Cesijom* se ustupa potraživanje s dosadašnjeg na novog vjerovnika. *Asignacija* je također način podmirivanja obveza u koji su uključeni asignant odnosno onaj koji daje nalog drugoj pravnoj osobi asignatu da trećoj osobi isplati određenu svotu. Postoji još i preuzimanje duga kao oblik obračunskog plaćanja koje se sklapa ugovorom između dužnika i treće osobe, a tim ugovorom preuzimatelj samog duga preuzima dužnikove obveze dok se prijašnji dužnik te obveze oslobađa.

U situaciji kad je likvidnost sudionika platnog prometa otežana, obračunsko plaćanje postaje sve izraženiji oblik izmirenja novčanih obveza i potraživanja sudionika u platnom prometu u zemlji. Navedeno vrijedi posebice za trenutnu situaciju u Hrvatskoj kada je u velikoj mjeri izražena nelikvidnost.

U vrijeme opće nelikvidnosti svi oblici prijeboma (kompenzacija) su izuzetno značajni te predstavljaju oblik traženja rješenja u „čišćenju“ bilanci u smislu zatvaranja obveza i potraživanja. Obračunsko plaćanje ponekad predstavlja osnovu „preživljavanja“ realnog sektora, odnosno rijetki su slučajevi u kojima će se menadžment suprotstaviti primjeni obračunskog plaćanja.

2.3 Elektronsko plaćanje

Jedna od najvažniji upotreba nove tehnologije je elektronsko poslovanje – obavljanje finansijskih transakcija razmjenu informacija elektroničkim putem. Da bi se uvelo elektronsko poslovanje potrebno je razviti sigurne i učinkovite elektroničke sustave plaćanja. Sudionici u platnim sustavima sve više izražavaju potrebu za obavljanjem svojih platnih transakcija u što kraćem vremenu i što je moguće manjim prostornim ograničenjima. Ovakav način poslovanja s bankom moguće je ostvariti putem direktnih kanala distribucije – internetskog bankarstva, telefonskog bankarstva, mreže bankomata i EFT POS uređaja.

Elektronsko plaćanje kroz sustave e-bankarstva najrazvijeniji je dio e-poslovanja u Hrvatskoj. Prema podacima Hrvatske narodne banke u 2008. godini sustav plaćanja preko interneta koristilo je više od 433.000 građana i više od 135.000 poslovnih subjekata. U Hrvatskoj u ovom trenutku uslugu e-bankarstva nudi sedam poslovnih banaka. U posljednje vrijeme u porastu je i sustav m-plaćanja, gdje se kao terminalni uređaj koriste mobilni telefoni. Najviše zaslužna za ove podatke smatra se reforma platnog sustava u zemlji.

Ulaskom reforme u završnu fazu, započeo je proces izgradnje i formiranja suvremene finansijske infrastrukture čiji je sastavni dio i obavljanje poslovanja putem interneta (Šimunec, 2006.)

Internet bankarstvo se iz aspekta funkcionalnosti postepeno razvijalo i još se razvija, no u prvoj fazi, fokus je bio na mogućnosti obavljanja platno – prometnih transakcija.

Ranije je napomenuto da je potrebno razvijati sigurne elektroničke platne sustave. Hrvatske banke imaju jedan od najsigurnijih sustava Internet bankarstva, što je vrlo pozitivna činjenica s obzirom da povjerenje predstavlja stratešku vrijednost za finansijsko tržište. Dodatni poticaj razvoju prvog oblika prometa bilo je i uređenje zakonskog okvira 2002. godine, odnosno 2005. godine kada su doneseni zakoni o elektroničkom potpisu te Zakon o elektroničkoj ispravi.

Hrvatska udruga banaka i FINA pripremile su otvorenu normu za e-nalog plaćanje – tzv. e-HUB. On obuhvaća sve što je do sada obuhvaćao i papirnati obrazac HUB1, ali je e-HUB dematerijaliziran. Naime e-HUB bi predstavljao spoj e-računa i e-plaćanja. Iako je trenutno takva ideja predstavljena kao pilot projekt smatra se da će dodatno olakšati izvršavanje platnih transakcija, te omogućiti i uvođenje novih finansijskih usluga.

U tablici koja slijedi prikazana je vrijednost svih transakcija izvršenih elektroničkim putem te ukupan broj transakcija u 2012. godini. Ukupan broj transakcija izvršen elektroničkim putem od strane građana i poslovnih subjekata u 2012. godini je 208.772.458 transakcija, s ukupnom vrijednošću od 1.275.863.252,40kn.

Tablica 1. Broj i vrijednost bezgotovinskih platnih transakcija izvršenih elektroničkim putem u 2012. godini (u tisućama kuna)

Izvor: Izrada autora prema podacima sa www.hnb.hr (Statistički podaci – bezgotovinski platni promet)

	BROJ TRANSAKCIJA			VRIJEDNOST TRANSAKCIJA		
	Građani	Poslovni subjekti	UKUPNO	Građani	Poslovni subjekti	UKUPNO
INTERNET	37.493.651	51.593.223	89.086.874	35.755.613,3	749.150.595,4	784.906.208,7
TELEBAN-KING	0	4.430.673	4.430.673	0,0	70.359.947,1	70.359.947,1
MOBILNI TELEFON	664.494	100.778	765.272	903.524,8	191.467,9	1.094.992,7
FIKSNI TELEFON	227.284	114.333	341.617	135.642,4	448.615,6	584.258,0
POS (EFTPOS)	93.462.206	3.999.443	97.461.649	17.866.094,2	1.997.502,8	19.863.596,9
OSTALO	1.639.971	15.046.402	16.686.373	96.308,1	398.957.940,8	399.054.248,9

3. Primjeri popunjavanja HUB3 naloga

UNIVERZALNI NALOG ZA PLAĆANJE

PLATITELJ (naziv/ime i adresa): Sunce d.d. Ilica 555, 10000 Zagreb		Hitno: ☐ Valuta plaćanja: HRK Iznos: <input type="text"/> = 540520
		IBAN ili broj računa platitelja: HR8723600001101227781
		Model: <input type="text"/> Poziv na broj platitelja: <input type="text"/>
IBAN ili broj računa primatelja: HR5024840081100887563		
PRIMATELJ (naziv/ime i adresa): Poduzetnik d.o.o. Duga ulica 5, 10000 Zagreb		Model: HR05 Poziv na broj primatelja: 5822-2012
		Šifra namjene: SUPP Opis plaćanja: Račun br 5822-2012
		Datum izvršenja: 10102012
BIC ili naziv banke primatelja: <input type="text"/>		Primatelj (osoba): ☐ Fizička ☐ Pravna
Valuta pokrića: <input type="text"/> Troškovi opcija: ☐ SEN ☐ SHA ☐ OUR ☐		Pečat korisnika PU
		Potpis korisnika PU

Obr. HUB3 -

Primjer 1. Popunjavanje HUB3 naloga za bezgotovinsko plaćanje

Izvor: www.actarius.hr

UNIVERZALNI NALOG ZA PLAĆANJE

PLATITELJ (naziv/ime i adresa): Sunce d.d. Ilica 555, 10000 Zagreb		Hitno: ☐ Valuta plaćanja: HRK Iznos: =150000
IBAN ili broj računa primatelja:		IBAN ili broj računa platitelja: HR8723600001101227781
Model: HR01		Poziv na broj platitelja: 2-10102012
IBAN ili broj računa primatelja:		
PRIMATELJ (naziv/ime i adresa): Sunce d.d. Ilica 555, 10000 Zagreb Pero Perić		Model:
Šifra namjene: C D C B		Opis plaćanja: Isplata gotovine
Datum izvršenja: 10102012		Datum izvršenja:
BIC ili naziv banke primatelja:	Primatelj (osoba):	Pečat korisnika PU
Valuta pokriva:	Troškovna opcija:	Potpis korisnika PU
Obr. HUB3 -	Fizička Prava:	
Valuta pokriva:	Troškovna opcija:	<i>potpis</i>

Primjer 3. Popunjavanje HUB3 naloga za gotovinski isplatu

Izvor: www.actarius.hr

Nalog za gotovinsku isplatu je valjan, ukoliko sadrži sljedeće elemente:

- Broj računa platitelja
- Naziv (ime) primatelja
- Valuta plaćanja
- Iznos
- Datum izvršenja
- Ovjera platitelja

UNIVERZALNI NALOG ZA PLAĆANJE					
PLATITELJ (naziv/ime i adresa): Sunce d.d. Ilica 555, 10000 Zagreb		Hitno: ☐ Valuta plaćanja: HRK Iznos: = 2 2 4 0 0 0 0	IBAN ili broj računa 2 3 6 0 0 0 0 - 1 1 0 1 2 2 7 7 8 1		
IBAN ili broj računa primatelja: 2 4 0 7 0 0 0 - 1 1 0 0 0 0 8 4 7 3		Model: Poziv na broj primatelja:		Model: Poziv na broj platitelja:	
PRIMATELJ (naziv/ime i adresa): Mjesec d.o.o. Putina 12, 10000 Zagreb		Model: HR05 Poziv na broj primatelja: 8 0 2 - 1 2	Šifra namjene: S.U.P.P. Opis plaćanja: Račun br 802-12		
BIC ili naziv banke primatelja:		Primatelj (osoba): ☐ Fizička ☐ Pravna ☐	Datum izvršenja: 1 0 1 0 2 0 1 2		Pečat korisnika PU
Valuta pokrivača:		Troškovna opcija: ☐ SEN ☐ SHA ☐ OUR ☐		Potpis korisnika PU	
Obr. HUB 3 -				<i>potpis</i>	

Primjer 4. Popunjavanje HUB3 naloga za bezgotovinsko plaćanje sa starim transakcijskim računima

Izvor: www.actarius.hr

UNIVERZALNI NALOG ZA PLAĆANJE					
PLATITELJ (naziv/ime i adresa): Firma d.o.o. Duga ulica 68, 10000 Zagreb		Hitno: ☐ Valuta plaćanja: EUR Iznos: = 5 6 0 0 0 0	IBAN ili broj računa HR 5 4 2 4 0 2 0 0 6 1 1 0 0 4 3 6 4 1 5		
IBAN ili broj računa primatelja: S 1 5 5 0 2 2 3 4 5 5 7 8 1 6 5 4 3 2		Model: Poziv na broj primatelja:		Model: Poziv na broj platitelja:	
PRIMATELJ (naziv/ime i adresa): Slovenia trade d.d. Prešernova 8, Slovenija		Model: Poziv na broj primatelja:	Šifra namjene: Opis plaćanja: Račun 2543		
BIC ili naziv banke primatelja:		Primatelj (osoba): ☐ Fizička ☐ Pravna ☒	Datum izvršenja: 1 0 1 0 2 0 1 2		Pečat korisnika PU
Valuta pokrivača:		Troškovna opcija: ☐ SEN ☐ SHA ☒ OUR ☐		Potpis korisnika PU	
Obr. HUB 3 -		L J B A S I 2 X NOVA LJUBLJANSKA BANKA d.d.			

Primjer 5. Popunjavanje HUB3 naloga za bezgotovinsko plaćanje računa u inozemstvo

Izvor: www.actarius.hr

4. Zaključak

Platni sustav predstavlja sustav za prijenos novčanih sredstava sa standardiziranim postupcima i pravilima provođenja transakcija. Platni promet u Republici Hrvatskoj definiran je donošenjem Zakona o platnom prometu. Za platni promet može se reći da je financijski krvotok gospodarskog sustava svake zemlje te da je njegova osnovna funkcija omogućavanje sigurne i učinkovite uporabe novca kao sredstva plaćanja.

Republika Hrvatska je 2002. godine doživjela reformu platnog prometa. Najvažniju ulogu u platnom prometu ima Hrvatska narodna banka. Navedenom reformom su također definirana tri načina obavljanja platnog prometa: gotovinski, bezgotovinski te obračunski način. Zakonom o platnom prometu iz 2011. godine platni promet u Republici Hrvatskoj usklađen je sa sustavom platnog prometa u Europskoj uniji te na taj način olakšano poslovanje poduzetnika s inozemstvom.

Može se zaključiti da elektronski način poslovanja ubrzano se razvija u Republici Hrvatskoj iz razloga što poslovni subjekti i građani imaju sve više povjerenja u takav način plaćanja. S ciljem razvijanja platnog prometa te približavanjem istoga standardima Europske unije razvijen je i novi obrazac HUB 3, koji se koristi za gotovinska i bezgotovinska plaćanja. Uveden je zbog lakšeg i bržeg načina plaćanja ne više samo unutar granica Republike Hrvatske, već i Europske Unije.

ACTIVITIES OF CROATIAN FINANCIAL INSTITUTIONS IN ORDER TO HARMONIZE WITH EU PAYMENT SYSTEM

Abstract

By the Decision of opening the transaction accounts, Croatian Banking Association has enabled the usage of IBAN (International Bank Account Number) even in the national payments. Most credit institutions awarded IBAN to its customers and it is available in the excerpt of the transaction account as well as in the credit institution. With the implementation of the national payment transactions, transaction accounts of payer/payee can be expressed in BBAN or IBAN construction. In order to align Croatian payment system with EU payment system, new payment forms have been introduced; HUB 3 and HUB 3A. HUB 3 form is universal payment form, unique for all payments and it can be used for national and international payments. HUB 3A form can only be used for national payments. With this act, international payment transactions have been facilitated for Croatian entrepreneurs and they are encouraged for doing business abroad.

Key Terms: IBAN, HUB 3, HUB 3A, PAYMENT SYSTEM, CROATIA

Literatura

- Gregorić I., et al (1995) Blagajničko poslovanje i platni promet, Zagreb, Udruga računovođa i financijskih djelatnika
- Odluka o nalogima za plaćanje, NN 3/2011
- Petrović N. (2006.) Obračunska plaćanja, Zagreb, Informator
- Šimunec N. (2006.) Platni promet s inozemstvom, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
- Zakon o platnom prometu u zemlji, NN 117/2011